

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 P 001099 12 Rev
Sarajevo, 23.07.2013. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Nežirović Gorana, kao predsjednika vijeća, Sadović Amire i Hadžić Asje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja mldb. M. M., koga zastupa otac zakonski zastupnik M. A. i punomoćnik B. N., advokat iz V., protiv tuženog „B.“ S. o. d.d. S., kojeg zastupa punomoćnica K. S., advokatica iz T., radi naknade štete, vs. 59.782,80 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 51 0 P 001099 11 Gž od 09.12.2011. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 23.07.2013. godine, donio je:

P R E S U D A

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja da mu tuženi naknadi troškove za sastav revizije u iznosu od 1.441,44 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku broj 51 P 001099 07 P od 20.09.2010. godine obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade štete plati ukupan iznos od 41.430,00 KM i to na ime nematerijalne štete 31.430,00 KM od čega za pretrpljene duševne bolove 20.000,00 KM, za pretrpljeni strah 1.430,00 KM i za duševne bolove zbog naruženosti u jakom stepenu 10.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 06.12.2007. godine kao dana podnošenja tužbe do isplate, dok je sa dijelom tužbenog zahtjeva za naknadu štete za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 1.000,00 KM tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan. nadalje je tuženi obavezan da tužitelju na ime naknade materijalne štete - troškova liječenja plati iznos od 10.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe do isplate, na ime buduće rente za tuđu pomoć i njegu 600,00 KM, na ime izgubljene zarade iznos od 300,00 KM počev od dana podnošenja tužbe pa ubuduće dok za to budu postojali zakonski razlozi i to tako da dospjele obroke plati odjednom, a buduće najkasnije do 5-tog u mjesecu sa zakonskim zateznim kamatama počev od dospjeća svakog obroka tj. 5-tog u mjesecu pa do isplate na ruke zakonskog zastupnika tužitelja, sve uz naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 6.313,11 KM. U preostalom dijelu za troškove nastavka redovnog školovanja u iznosu od 16.782,80 KM tužbeni zahtjev odbijen je kao neosnovan, a odbijen je kao neosnovan alternativni tužbeni zahtjev kojim tužitelj traži da se poništi sporazum o vansudskoj nagodbi zaključen između tuženog i porodice M.

03.07.2007. godine u dijelu u kojem oštećeni izjavljuju da će isplatom naknade iz tačke AD.1. tog sporazuma smatrati da su u cijelosti izmireni sa svojim potraživanjima po tom štetnom događaju i da se odriču bilo kakvog daljeg potraživanja, slijedom kojeg poništenja je tužena dužna isplatiti štetu u visini kako je to naprijed navedeno.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 51 O P 001099 11 Gž od 09.12.2011. godine žalba tuženog je uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da je u cijelosti odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu kako nematerijalne, tako i materijalne štete, kao i alternativni tužbeni zahtjev radi poništenja dijela zaključenog sporazuma, te naloženo tužitelju da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.350,00 KM.

Protiv drugostepene presude tužitelj je blagovremeno izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se revizija uvaži, drugostepena presuda preinači i tužbenom zahtjevu udovolji u cijelosti, uz naknadu troškova za sastav revizije u ukupnom iznosu od 1.441,44 KM, ili drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je predložio da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Prema činjeničnim utvrđenjima nižestepenih sudova dana 26.04.2007. godine dogodila se saobraćajna nezgoda koju je skrivio osiguranik tuženog, a mldb tužitelj je tom prilikom zadobio teške i po život opasne povrede zbog kojih je kod njega nastupio potpuni gubitak vida na oba oka tako da je postao 100% trajni invalid. Prije podnošenja predmetne tužbe tužitelj i njegovi roditelji su uputili zahtjev tuženom za vansudsko rješavanje štete koji je riješen na način da su parnične stranke zaključile sporazum o vansudskoj nagodbi i tužitelju je na ime pretrpljenih fizičkih bolova tuženi platio iznos od 1.500,00 KM, za pretrpljeni strah 1.000,00 KM i na ime trajne invalidnosti iznos od 50.000,00 KM, dok je roditeljima mldb tužitelja na ime duševne boli zbog trajnog invaliditeta njihovog sina isplatio po 14.000,00 KM (ukupno 28.000,00 KM). Navedenim sporazumom nisu bile obuhvaćene naknade za tuđu njegu i pomoć, renta, troškovi liječenja, izgubljena zarada i troškovi nastavka školovanja, niti je za ove vidove štete tužitelj postavio zahtjev u tom vansudskom postupku. U toku postupka tuženi je prigovarao neosnovanosti tužbenog zahtjeva, poziva se na zaključeni sporazum (03.07.2007. godine) i smatra da su tužitelj i njegovi roditelji potpuno obeštećeni isplatom novčanog iznosa od 80.500,00 KM. Navedeni sporazum o naknadi sadrži i ugovorenu klauzulu da su stranke isplatom ovog iznosa izmirene u cijelosti sa svojim potraživanjima po ovom štetnom događaju, da se ujedno odriču daljeg potraživanja. Iz stanja spisa slijedi da je tužitelj postavio i alternativni zahtjev za poništenje navedene odredbe, taj zahtjev je odbio prvostepeni sud kao neosnovan, a tužitelj nije izjavio žalbu u tom odbijajućem dijelu tako da je odluka o odbijanju alternativnog zahtjeva postala pravomoćna, a zaključeni sporazum ostao na snazi.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu za naknadu nematerijalne i materijalne štete uz obrazloženje da sporazum o vansudskoj nagodbi predstavlja sporazum o isplati nespornog dijela štete bez obzira što se u njemu navodi da se tužitelj odriče bilo kakvih daljih potraživanja po bilo kom osnovu iz ovog štetnog događaja. Ovakav stav prvostepeni sud je zauzeo zbog toga što sporazum ne sadrži procenat invalidnosti tužitelja iako je tuženi na raspolaganju imao tužiteljevu kompletnu medicinsku dokumentaciju. Suprotno shvatanju prvostepenog suda, drugostepeni sud je rješavajući o žalbi tuženog ustanovio da je neodrživo pravno stanovište prvostepenog suda, jer da predmetni sporazum o vansudskoj nagodbi predstavlja ugovor u smislu odredbe čl. 1089. stav 1. ZOO koja propisuje da ugovorom o nagodbi osobe između kojih postoji spor ili neizvjesnost o nekom pravnom odnosu, pomoću uzajamnih popuštanja prekidaju spor odnosno uklanjaju neizvjesnosti i određuju svoja uzajamna prava i obaveze. Drugostepeni sud je primjenom odredbe čl. 92. st. 1. i 2. ZPP zaključio da se vansudska nagodba može pobijati samo tužbom ako je zaključena u zabludi ili pod uticajem prinude ili prevare, pa kako je predmetna nagodba (sporazum) još uvijek na snazi, jer je pravomoćno odbijen alternativni zahtjev za poništenje klauzule o odricanju od daljih potraživanja, stav je drugostepenog suda da je tužbeni zahtjev neosnovan.

Ovaj revizijski sud prihvata pravno stanovište drugostepenog suda.

Tužitelj u reviziji prigovara zakonitosti drugostepene presude, navodi da se on nije odrekao budućih potraživanja niti da je to umjesto njega mogao učiniti njegov zakonski zastupnik odnosno punomoćnik, jer za takvo odricanje da nije imao saglasnost centra za socijalni rad.

Prema čl. 266. Porodičnog zakona FBiH propisano je da roditelji mogu samo sa odobrenjem nadležnog organa starateljstva otuđiti ili opteretiti vrijednije stvari i prava iz imovine mladb. djeteta radi njegovog izdržavanja, liječenja, odgoja i obrazovanja ili ako to zahtijeva drugi važan interes djeteta, a stavom 2. istog člana regulisano je da samo sa odobrenjem organa starateljstva roditelji mogu poduzimati pred sudom ili drugim organom procesne radnje koje se odnose na imovinu djeteta. Po ocjeni ovog suda predmetna nagodba nije pravni posao kojom se otuđuje ili opterećuje imovina mladb. tužitelja, što podrazumijeva da su roditelji mladb. tužitelja mogli dati saglasnost punomoćniku za njeno zaključenje bez odobrenja nadležnog organa starateljstva. Dakle, nije riječ o tome da predmetna nagodba ne proizvodi pravno dejstvo samo zato što za odricanje od potraživanja nije zatražena saglasnost nadležnog centra za socijalni rad, jer u smislu čl. 92. stav 1. i 2. ZPP sudska nagodba može se pobijati samo tužbom ako je zaključena u zabludi i pod uticajem prinude ili prevare, pa kod toga da je pravomoćno odbijen alternativni zahtjev za njeno poništenje, drugostepeni sud je izveo valjan pravni zaključak da je predmetna vansudska nagodba i dalje na snazi.

Tužitelj tvrdi da je on tužbom potraživao samo one vidove štete koje nije tražio u svom zahtjevu za vansudsko rješavanje štete, pa da mu se ne mogu uskratiti ta prava kada je međusobni odnos između parničnih stranaka samo djelimično razriješen.

Sporna odredba vansudske nagodbe glasi: „da će se isplatom naknade iz tačke 1. sporazuma smatrati da su oštećeni u cijelosti izmireni sa svojim potraživanjima po tom štetnom događaju i da se odriču bilo kakvog daljnjeg potraživanja“. Vansudsko poravnanje koje je za predmet imalo isplatu naknade materijalne i nematerijalne štete predstavlja i po ocjeni ovog suda ugovor stranaka u smislu odredbe čl. 1089. st. 1. ZOO. To podrazumjeva da su vansudskom nagodbom o naknadi štete koju oštećeni trpi zbog tjelesne povrede obuhvaćene naknade za one štetne posljedice koje su strankama bile poznate i predvidive u vrijeme zaključenja nagodbe. (Ovakav stav objavljen je u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda FBiH broj 1-2/ 2011.godinu - sentenca 52, strana 40.). Prema tome za odluku o predmetnom sporu po ocjeni ovog suda nije bilo odlučno to što tužitelj nije tražio sve vidove štete koje sada traži u tužbi, već da su ti vidovi štete već postojali u vrijeme zaključenja spomenutog sporazuma, pa je drugostepeni sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je odlučio da je tužbeni zahtjev neosnovan, jer nakon zaključenja sporazuma o naknadi štete, tužitelj nije dokazao da je nastalo novo oštećenje, pogoršanje njegovog zdravlja ili da su nastupile drugačije okolnosti koje bi imalo za posljedicu novu nematerijalnu štetu (u vidu fizičkih bolova, straha, duševnih bolova zbog naruženosti) i materijalnu štetu (za tuđu njegu i pomoć, izgubljenu zaradu i troškove nastavka redovnog školovanja). Postojanje štete pretpostavka je obveze naknade štete, a kako u spornom slučaju ne postoji šteta izvan one o kojoj je već zaključena spomenuta sudska nagodba, to je tužbeni zahtjev pravilno odbijen kao neosnovan.

Neosnovan je i revizijski prigovor da je nezakonita odluka o troškovima postupka, jer da tuženi nije tražio troškove parničnog postupka. Međutim suprotno shvatanju u reviziji, drugostepeni sud je primjenom člana 397. stav 2. a u vezi sa članom 386. stav 1. i članom 387. ZPP pravilno odlučio kada je tužitelja obavezao da tuženom naknadi zahtjevano troškove parničnog postupka prema troškovniku predatom u spis na glavnoj raspravi od 20.09.2010.godine.

Na osnovu svega izloženog valjalo je primjenom člana 248. ZPP reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu.

Ovaj sud je odbio zahtjev tužitelja za naknadu troškova za sastav revizije u iznosu od 1.441,44 KM, jer tužitelj nije uspio u revizijskom postupku (član 397. ZPP).

Predsjednik vijeća
Nezirović Goran,s.r.